

Granskning av kommunens arbete med Agenda 2030

Rapport

Eskilstuna Energi och Miljö AB

KPMG AB

2024-06-17

Antal sidor: 24 inklusive bilagor

Antal bilagor: 3

2024-06-17

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Bakgrund	4
2.1	Syfte, revisionsfrågor och avgränsning	4
2.2	Revisionskriterier	5
2.3	Metod	5
3	FN:s globala mål och Agenda 2030	7
4	Resultat av granskningen	8
4.1	Organisation	8
4.2	Kommunkoncernövergripande styrning avseende Agenda 2030	8
4.3	Bolagsspecifik styrning avseende Agenda 2030	13
4.4	Uppföljning och kontroll	16
5	Kommunrevisionens tidigare granskningar inom området	18
6	Samlad bedömning och rekommendationer	20
7	Bilagor	22
7.1	Bilaga A – Beskrivning av revisionskriterier	22
7.2	Bilaga B - Dokumentförteckning	23
7.3	Bilaga C – Globala målen	24

1 Sammanfattning

KPMG har av Eskilstuna kommuns revisorer fått i uppdrag att genomföra en samordnad granskning av kommunkoncernens styrning, ledning och uppföljning i relation till Agenda 2030. Rubricerad rapport presenterar granskningsresultat avseende Eskilstuna Energi och Miljö AB, medan granskningsresultat för kommunens nämnder och styrelse likväl som Eskilstuna Kommunfastigheter AB presenteras i separata rapporter.

Syftet med rubricerad granskning har varit att bedöma om Eskilstuna Energi och Miljö AB har säkerställt att det finns ändamålsenliga och effektiva processer för att integrera Agenda 2030 i ordinarie styrning, ledning och uppföljning. Därtill har granskningen syftat till att undersöka vilka åtgärder som vidtagits med anledning av de rekommendationer som lämnats i tidigare genomförd granskning.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att styrelsen delvis har ändamålsenliga och effektiva processer för att integrera Agenda 2030 i ordinarie styrning, ledning och uppföljning.

Mot bakgrund av att lämnade rekommendationer i tidigare granskning inte var adresserade till de kommunala bolagen görs ingen bedömning om tillräckliga åtgärder har vidtagits.

Bakgrunden till vår samlade bedömning är att styrelsen i Eskilstuna Energi och Miljö AB i allt väsentligt har integrerat de globala målen och de tre hållbarhetsdimensionerna i den ordinarie verksamhetsplaneringen, samt att det upprättats bolagsspecifika hållbarhetsmål i affärsplanen för att bidra till kommunkoncernens övergripande viljeinriktning. Dock ser vi att det finns utvecklingsbehov avseende upprättande av verksamhetsspecifika aktiviteter samt väsentlighetsanalys för vilka mål och delmål i Agenda 2030 som är av relevans för bolagets egen verksamhet.

I det följande redovisas en samlad bedömning av revisionsfrågorna:

Revisionsfråga	Bedömning
Har bolagsstyrelsen integrerat de globala målen och hållbarhetsdimensionerna i verksamhetsplaneringen?	I allt väsentligt
Har det upprättats styrelsespecifika hållbarhetsmål samt verksamhetsspecifika aktiviteter och åtgärder i syfte att bidra till kommunens övergripande viljeinriktning?	Hållbarhetsmål: Ja Verksamhetsaktiviteter: Nej
Genomförs risk- och väsentlighetsanalyser som stöd för verksamhetsplaneringen för att identifiera områden som behöver arbetas med för att bidra till att uppfylla Agenda 2030?	Nej

Eskilstuna Energi och Miljö AB

Granskning av kommunens arbete med Agenda 2030

2024-06-17

Finns en systematisk uppföljning och kontroll av bolagets arbete med Agenda 2030?	I allt väsentligt
Har tillräckliga åtgärder vidtagits i relation till revisionens tidigare avlämnade rekommendationer?	Ej tillämpbar

För närmare beskrivning av bakgrunden till våra bedömningar hänvisar vi till respektive avsnitt i revisionsrapporten.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi styrelsen i Eskilstuna Energi och Miljö AB att:

- Säkerställa att risk – och väsentlighetsanalyser genomförs för att identifiera områden som behöver arbetas med för att uppfylla Agenda 2030
- Ta fram verksamhetsspecifika aktiviteter och åtgärder i syfte att bidra till kommunkoncernens övergripande viljeinriktning kopplat till Agenda 2030
- Förtydliga att hållbarhetsarbetet har en koppling i Agenda 2030 och de globala målen

2 Bakgrund

KPMG har av Eskilstuna kommuns revisorer fått i uppdrag att genomföra en samordnad granskning av kommunkoncernens styrning, ledning och uppföljning i relation till Agenda 2030. Rubricerad rapport presenterar granskningsresultat avseende Eskilstuna Energi och Miljö AB, medan granskningsresultat för kommunens nämnder och styrelse likväl som Eskilstuna Kommunfastigheter AB presenteras i separata rapporter. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2024.

I september 2015 antog FN:s medlemsländer Agenda 2030, en utvecklingsplan med 17 globala mål som bland annat syftar till att säkerställa likvärdig vård och skolgång, främja jämställdhet och jämlikhet, utrota fattigdom och hunger samt säkerställa en god ekologisk miljö. Agendan utgörs av tre hållbarhetsdimensioner; social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet. Samtliga dimensioner spelar en allt större och väsentlig roll inom den kommunala sektorns olika verksamhetsområden, och i princip samtliga mål i agendan har direkt eller indirekt koppling till kommunernas verksamhet. Regeringsformen (1 kap. 2 §) anger även att det allmänna, och därmed kommunerna, ska främja en hållbar utveckling som leder till en god miljö för nuvarande och kommande generationer. Kommunernas arbete är därmed väsentligt för att uppnå såväl nationella som globala hållbarhetsmål.

I dokumentet *Eskilstuna lokal Agenda 2030* fastställs att kommunkoncernen bidrar till de globala målen genom att integrera dessa och de tre hållbarhetsdimensionerna i kärnverksamheten. Revisorerna genomförde 2019 *Granskning av kommunens styrmodell samt integrering av Agenda 2030 i styrmodellen och kommunens verksamhet*, som visade på ett antal brister och utvecklingsområden. Bland annat fanns indikationer på att kommunen inte integrerat Agenda 2030 i ordinarie styrning, ledning och uppföljning i tillräcklig utsträckning eller i enlighet med Eskilstuna lokal Agenda 2030.

Revisorerna i Eskilstuna kommun anser att det är angeläget att granska huruvida det finns effektiva processer att integrera Agenda 2030 i ordinarie styrprocesser samt i vilken utsträckning bolaget tagit hänsyn till revisionens tidigare avlämnade rekommendationer.

2.1 Syfte, revisionsfrågor och avgränsning

Rubricerad granskning har syftat till att bedöma om bolagsstyrelsen har säkerställt att det finns ändamålsenliga och effektiva processer för att integrera Agenda 2030 i ordinarie styrning, ledning och uppföljning. Därtill har granskningen syftat till att undersöka vilka åtgärder som vidtagits med anledning av de rekommendationer som lämnats i tidigare genomförd granskning.

Granskningen har omfattat följande revisionsfrågor:

- Har bolagsstyrelsen integrerat de globala målen och hållbarhetsdimensionerna i verksamhetsplaneringen?

2024-06-17

- Har det upprättats styrelsespecifika hållbarhetsmål samt verksamhetsspecifika aktiviteter och åtgärder i syfte att bidra till kommunens övergripande viljeinriktning?
- Genomförs risk- och väsentlighetsanalyser som stöd för verksamhetsplaneringen för att identifiera områden som behöver arbetas med för att bidra till att uppfylla Agenda 2030?
- Finns en systematisk uppföljning och kontroll av bolagets arbete med Agenda 2030?
- Har tillräckliga åtgärder vidtagits i relation till revisionens tidigare avlämnade rekommendationer?

2.1.1 Avgränsning

Granskningen har avgränsats till verksamhetsår 2024, men tillämpbara beslut och eventuella åtgärder som fattats under verksamhetsår 2023 har även varit aktuella för granskningen.

Granskningen har genomförts inom ramen för samordnad revision. Rubricerad granskning har omfattat bolaget Eskilstuna Energi och Miljö AB.

2.2 Revisionskriterier

I granskningen har revisionskriterierna utgjorts av:

- Regeringsformen (1 kap. 2 §)
- Kommunallagen (2017:725)
- FN:s Agenda 2030
- Kommunfullmäktiges strategiska inriktning 2024–2027 och årsplan 2024 (KF 2023-06-20 § 82)
- Eskilstuna Agenda 2030 (KF 2018-11-22)
- Ägardirektiv för Eskilstuna Energi och Miljö AB

En kortfattad beskrivning av revisionskriterierna återfinns i *kapitel 7.1, bilaga A*.

2.3 Metod

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier, intervjuer/avstämningar med berörda tjänstepersoner samt protokollsgranskning. Nedan följer en sammanfattning av metoden, inklusive information om bedömningsnivåer och kvalitetssäkring av rapporten.

2.3.1 Dokumentstudier

Ett antal dokument har granskats och analyserats. Följande dokumentkategorier har mottagits inom ramen för granskningen. En sammanställd dokumentförteckning återfinns i *kapitel 7.2, bilaga B*:

- Styrande dokument i form av vision, strategisk inriktning, årsplan, Eskilstuna Agenda 2030
- Styrande dokument avseende hållbarhetsdimensionerna, såsom plan för klimat, miljöpolicy och plan för jämställdhet
- Ägardirektiv för Eskilstuna Energi och Miljö AB
- Eskilstuna Energi och Miljö AB:s affärsplan för 2024

2.3.2 Intervju

Inom ramen för granskningen har semistrukturerade intervjuer genomförts med syfte att dels verifiera det som framgår av mottagen dokumentation, dels för att undersöka funktionernas bild av bolagets arbete med Agenda 2030. Intervjuerna har genomförts digitalt.

Följande funktioner har intervjuats i granskningen:

- VD för Eskilstuna Energi och Miljö AB

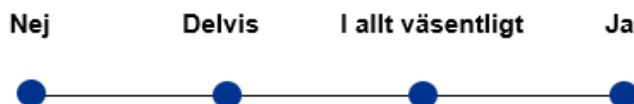
2.3.3 Protokollsgranskning

Protokollsgranskningen har avsett år 2023 samt januari – april år 2024. En översiktlig genomgång av samtliga av bolagsstyrelsens protokoll under denna period har genomförts.

Syftet med protokollsgranskningen har varit att undersöka huruvida uppföljning av styrelsens arbete med Agenda 2030 skett och i vilken omfattning.

2.3.4 Bedömningsnivåer

De bedömningar som avlämnas i granskningen har utgått ifrån följande bedömningsnivåer.

2.3.5 Kvalitetssäkring och faktakontroll

Kvalitetssäkring av granskningen och rubricerad revisionsrapport har skett enligt KPMG:s gängse rutin. Kundansvarig har ansvarat för den interna kvalitetssäkringen av rapporten. De funktioner som har intervjuats i granskningen har givits möjlighet att faktakontrollera rapporten i syfte att verifiera dess uppgifter.

3 FN:s globala mål och Agenda 2030

I september 2015 antog FN:s medlemsländer Agenda 2030. Agendan är en utvecklingsplan med 17 universella mål och 169 delmål, som ska bidra till socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbar utveckling till och med år 2030. Agendan utgörs av tre hållbarhetsdimensioner; ekonomisk hållbarhet, miljömässig/ekologisk hållbarhet och social hållbarhet. Kommunerna har genom sina lagstadgade grunduppdrag tydliga uppdrag att forma ett hållbart samhälle och är även drivande i det svenska hållbarhetsarbetet. Därtill är det vanligt att det finns kommunövergripande policys med bäring på delar av agendan eller de olika perspektiven, exempelvis miljöpolicy eller motsvarande.

I samhället finns en bred samsyn att ambitionerna avseende hållbarhet behöver omsättas i praktisk handling genom att integreras i ordinarie styrning, ledning och verksamhetsutveckling. Bland andra beskriver Sveriges kommuner och Regioner (SKR) att Agenda 2030 behöver bli en integrerad del i övergripande styr- och ledssystem. Se *kapitel 7.3, bilaga B* för en sammanställning av de 17 globala målen.

3.1.1 Hållbarhetsdimensioner

Agenda 2030 utgörs av tre hållbarhetsdimensioner: ekonomisk hållbarhet, miljömässig/ekologisk hållbarhet och social hållbarhet. De tre hållbarhetsdimensionerna är beroende av varandra, och för att uppnå de globala målen i Agenda 2030 krävs ett arbete med samtliga dimensioner.

Ekologisk hållbarhet

Den ekologiska hållbarheten avser jordens ekosystem och de naturresurser som krävs för att tillgodose dagens behov utan att äventyra kommande generationers behov. Den ekologiska hållbarheten möjliggör de andra dimensionernas förverkligande.

Ekonomisk hållbarhet

Avser de långsiktiga ekonomiska aspekterna och drivkrafterna som krävs för att säkerställa att det ekonomiska systemet och tillväxten inte står i vägen för resterande hållbarhetsdimensioner. Ekonomisk hållbarhet avser även att hitta arbetssätt som är rättvisa och resurseffektiva. En ekonomisk hållbar utveckling innebär att de resurser som finns nyttjas effektivt samt att värdet upprätthålls genom cirkularitet, det vill säga genom lång användningstid, möjlighet att reparera samt återanvända och återvinna varor och material.

Social hållbarhet

Avser de aspekter och faktorer som krävs för att säkerställa individens behov och välbefinnande. Social hållbarhet handlar till stor del om att tillse att individen har möjlighet att påverka sitt eget liv, och att samtliga individer har samma rättigheter och skyldigheter.

Kommunerna har en central roll i att främja social hållbarhet genom främjande av välfärd, säkerställa arbetstillfällen och på så sätt bidra till ökad sysselsättning samt förebygga utsatthet. Jämställdhet, jämlikhet, likabehandling och delaktighet förknippas med social hållbarhet.

4 Resultat av granskningen

4.1 Organisation

Eskilstuna kommun består av kommunfullmäktige, kommunstyrelse och 13 politiska nämnder varav en är gemensam med Strängnäs kommun. I kommunkoncernen finns även ett antal kommunala bolag. Bolagskoncernen består av moderbolaget Eskilstuna Kommunföretag AB och fem dotterbolag:

- Eskilstuna Energi och Miljö AB
- Eskilstuna Kommunfastigheter AB
- Eskilstuna Vindkraft AB
- Destination Eskilstuna AB
- Eskilstuna Logistik och Etablering AB

I Eskilstuna Energi och Miljö AB:s (EEM AB) affärsplan framgår att bolaget säljer fjärrvärme, fjärrkyla, energitjänster, el, fordonsgas, vatten- och avloppstjänster, avfallstjänster, transporttjänster och datakommunikationstjänster. Merparten av verksamheten bedrivs på den lokala marknaden. EEM ansvarar även för återbruksgallerian ReTuna med tillhörande konferensverksamhet. All personal är anställd i dotterbolaget Eskilstuna Strängnäs Energi och Miljö AB (ESEM).

4.1.1 Personella resurser och funktioner inom området

I intervju framgår att bolaget har personella resurser som arbetar med hållbarhetsfrågor, men att det främst är kopplat till klimatplanen och inte direkt mot Agenda 2030.

Vidare framgår att bolaget har en hållbarhetschef, men det finns också stöd att få i hållbarhetsrelaterade frågor, då moderbolaget Eskilstuna Kommunföretag AB också har en hållbarhetschef. VD deltar kontinuerligt i koncernutvecklingsgrupp (KUG), vilken representanter från såväl kommunen som bolagskoncernen ingår. Det finns även andra samverkansforum där funktioner inom kommunkoncernen deltar och utbyter erfarenheter.

4.2 Kommunkoncernövergripande styrning avseende Agenda 2030

I detta kapitel redogörs för den styrning som sker i relation till Agenda 2030, utifrån ett kommunkoncernövergripande perspektiv. Detta eftersom även bolagskoncernen åtagit sig att förhålla sig till kommunkoncernens styrsystem. Ett flertal styrdokument omfattar även hela kommunkoncernen, varpå Eskilstuna Energi och Miljö AB åtagit sig att följa dessa direktiv.

4.2.1 Kommunens styrsystem

Kommunfullmäktige i Eskilstuna kommun beslutade 2017 om Visionen ”Vårt Eskilstuna 2030”¹. Tillhörande visionen finns en konkret målbild som beskriver hur det ska vara att bo i kommunen år 2030. Visionen och målbilden utgör den övergripande styrningen av kommunen tillsammans med strategisk inriktning och årsplan. Den strategiska inriktningen innefattar fyraåriga strategiska mål som anger vad som ska uppnås under gällande mandatperiod. Kommunfullmäktige beslutar även om en årsplan som anger fokus, inriktning och vilka resultat som ska uppnås under det aktuella året. Med dels årsplan, dels ägardirektiv som grund beslutas även årligen om affärsplaner på bolagsnivå.

Uppföljning av ekonomi och verksamhet i förhållande till strategisk inriktning, årsplan och ägardirektiv sker tre gånger om året i delårsrapporter och årsredovisning. I en gemensam årsredovisning för kommunkoncernen sammanfattas hur väl kommunkoncernen uppfyllt fullmäktiges beslutade mål under året. Bolagskoncernen genomför även en egen bolagsövergripande års- och hållbarhetsredovisning, varpå samtliga bolag ingår i denne.

4.2.2 Strategisk inriktning 2024 – 2027

Kommunfullmäktige i Eskilstuna kommun antog i juni 2023 *Strategisk inriktning 2024 – 2027 för Eskilstuna kommunkoncern*². Inriktningen anger hur kommunkoncernen ska utvecklas de kommande fyra åren, men beskriver även att kommunen arbetar med ettåriga planer på nämnd-, styrelse- och enhetsnivå samt att varje medarbetare har en medarbetaröverenskommelse. I den strategiska inriktningen uttrycks att *det som kommunkoncernen åstadkommer för invånare och kunder ska leda till en hållbar utveckling i enlighet med Agenda 2030*. Vidare beskrivs att *det ska ske genom en effektiv organisation som använder tillgängliga resurser på bästa sätt*.

Den strategiska inriktningen delas in i strategiska mål för *Hållbar utveckling* respektive strategiska mål för *Effektiv organisation*. Inom *Hållbar utveckling* finns sju strategiska mål medan *Effektiv organisation* består av tre strategiska mål. Tillhörande de strategiska målen finns beslutade indikatorer, i form av ortsindikatorer³ respektive organisationsindikatorer⁴. För respektive indikator finns en målnivå för 2027, det vill säga i slutet på mandatperioden.

För respektive strategiskt mål finns en beskrivning av vilka globala mål i Agenda 2030 det strategiska målet bidrar till. I nedanstående tabell framgår en beskrivning av de strategiska målen och vilka mål i Agenda 2030 kommunkoncernen bedömt att dessa bidrar till.

¹ Beslutad av kommunfullmäktige (KF) 14 december 2017

² Beslutad av kommunfullmäktige (KF) 2023-06-20, kompletterad 2023-11-09

³ Avser indikatorer som speglar områden där kommunkoncernen har begränsad rådighet, exempelvis invånarnas elförbrukning

⁴ Avser indikatorer där kommunkoncernen har högre rådighet över, exempelvis kommunens ekonomiska resultat

Strategiska mål för hållbar utveckling
<p><i>Strategiskt mål: Ett tryggt och socialt hållbart Eskilstuna</i></p> <p>Koppling till globala mål: 1 Ingen fattigdom, 5 Jämställdhet, 10 Minskad ojämlikhet, 16 Fredliga och inkluderande samhällen</p>
<p><i>Strategiskt mål: God utbildning som grund för egen försörjning och ett gott liv</i></p> <p>Koppling till globala mål: 3 God hälsa och välbefinnande, 4 God utbildning för alla, 5 Jämställdhet, 10 Minskad ojämlikhet</p>
<p><i>Strategiskt mål: Tryggt och självständigt liv</i></p> <p>Koppling till globala mål: 3 God hälsa och välbefinnande, 5 Jämställdhet, 8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt, 16 Fredliga och inkluderande samhällen</p>
<p><i>Strategiskt mål: Företagstillväxt och fler i jobb</i></p> <p>Koppling till globala mål: 5 Jämställdhet, 8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt, 9 Hållbar industri, innovationer och infrastruktur, 11 Hållbara städer och samhällen</p>
<p><i>Strategiskt mål: Ökad attraktionskraft</i></p> <p>Koppling till globala mål: 3 God hälsa och välbefinnande, 8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt, 10 Minskad ojämlikhet, 11 Hållbara städer och samhällen</p>
<p><i>Strategiskt mål: Klimatsmart</i></p> <p>Koppling till globala mål: 6 Rent vatten och sanitet för alla, 7 Hållbar energi för alla, 11 Hållbara städer och samhällen, 12 Hållbar konsumtion och produktion, 13 Bekämpa klimatförändringarna, 15 Ekosystem och biologisk mångfald</p>
<p><i>Strategiskt mål: Stärkt beredskap</i></p> <p>Koppling till globala mål: 11 Hållbara städer och samhällen, 17 Genomförande och globalt partnerskap</p>
Strategiska mål för effektiv organisation
<p><i>Strategiskt mål: Ökad utvecklingstakt</i></p> <p>Koppling till globala mål: 3 God hälsa och välbefinnande, 4 God utbildning för alla, 11 Hållbara städer och samhällen</p>
<p><i>Strategiskt mål: Attraktiv arbetsgivare</i></p> <p>Koppling till globala mål: 4 God utbildning för alla, 5 Jämställdhet, 8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt, 16 Fredliga och inkluderande samhällen</p>
<p><i>Strategiskt mål: Stabil ekonomi</i></p> <p>Koppling till globala mål: 1 Ingen fattigdom, 8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt, 12 Hållbar konsumtion och produktion</p>

4.2.3 Årsplan

I kommunens årsplan 2024, som beslutats av kommunfullmäktige, framgår att lagstiftning och styrande dokument för att säkerställa ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet tillsammans med organisationens värden utgör grunden för ledning och styrning av verksamheterna. Detta gäller även för de kommunala bolagen.

Årsplanen anger fokus, inriktning och vilka resultat som ska uppnås under året i syfte att bidra till kommunfullmäktiges strategiska mål.

4.2.4 Eskilstuna Agenda 2030

I november 2018 beslutade kommunfullmäktige om Eskilstuna Agenda 2030, en sammanfattning av hur koncernen verkar för att bidra till att uppnå FN:s globala mål utifrån ett lokalt perspektiv. Syftet är att ge en övergripande bild av Eskilstunas hållbarhetsarbete och utgöra ett stöd för politiker och anställda att utveckla hållbarhetsarbetet vidare i det dagliga arbetet.

Det övergripande dokumentet anger att grunden till koncernens vision och målsättningar har sin grund i Agenda 2030. Detsamma gäller den konkreta målbilden för hur det ska vara att bo i kommunen år 2030.

Målbilden är sammanfattad utifrån hållbarhetsdimensionerna enligt nedan:

- En hållbar livsstil
- Ett gott liv
- Ett aktivt arbetsliv och modigt näringsliv

Koncernens lokala beskrivning av arbetet med Agenda 2030 fastställer att koncernen bidrar till de globala målen genom att integrera de globala målen samt de tre dimensionerna av hållbarhet i såväl kärnverksamhet som i befintligt styrsystem och strategisk inriktning.

Av dokumentet fastslås att samtliga styrande dokument som upprättas eller revideras ska innehålla en beskrivning på vilket sätt dokumentet bidrar till de globala målen och hur dessa påverkar Eskilstuna Agenda 2030.

4.2.5 Årsplan

I kommunens årsplan 2024, som beslutats av kommunfullmäktige, framgår att lagstiftning och styrande dokument för att säkerställa ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet tillsammans med organisationens värden utgör grunden för ledning och styrning av verksamheterna.

Årsplanen anger fokus, inriktning och vilka resultat som ska uppnås under året i syfte att bidra till kommunfullmäktiges strategiska mål.

4.2.6 Övriga styrande dokument och direktiv inom området

Utöver den övergripande styrningen som sker via vision, målbild, strategisk inriktning, och årsplan beslutar även kommunfullmäktige om specifika styrande dokument och direktiv som har koppling till de tre hållbarhetsdimensionerna.

2024-06-17

De dokument som presenteras i detta avsnitt är sådana dokument och direktiv som lyfts fram i intervju som särskilt prominenta för Eskilstuna Energi och Miljö AB. Samtliga av dessa dokument omfattar hela kommunkoncernen, varpå samtliga bolag ska arbeta efter dessa direktiv likt kommunens nämnder och styrelse.

Det finns ett flertal styrande dokument avseende ekologisk hållbarhet, bland annat ett klimatprogram⁵, en miljöpolicy⁶ samt *Plan för klimat*⁷ som avser hela kommunkoncernen. Koppling till de globala målen finns med i samtliga av dessa dokument.

I intervju uppges att klimatprogrammet likväl *Plan för klimat* är ytterst relevanta för bolagets verksamhet, där det framgår att målet för kommunkoncernen är att *Eskilstuna kommunkoncerns verksamhet ska vara klimatpositiv år 2045*. Det finns även följande delmål;

- Det totala nettoutsläppet av växthusgaser från Eskilstuna kommunkoncern ska minska med ca 80 procent mellan 2020 och 2030.
- För konsumtionsbaserade utsläpp från konsumtion av varor och tjänster bör motsvarande minskningstakt följas eller hållas i linje med nationella mål när de beslutas.

Plan för jämställdhet beskriver hur kommunkoncernen ska arbeta för att främja jämställdhet under den aktuella perioden. I intervju uppges att bolagets styrelseordförande är kvinna medan övriga sju medlemmar är män. I bolagsledningen är det en mer jämn fördelning då fyra av sex funktioner innehas av kvinnor. I bolagsorganisationen i övrigt är fördelningen kvinnor/män enligt uppgift i intervju inte jämnt fördelad, då majoriteten av medarbetarna är män.

---

⁵ Beslutat av KF 2022-11-10 § 251

⁶ Upprättat 2015-11-03. Beslutsdatum och beslutsinstans framgår ej av dokumentet.

⁷ Beslutat av KF 2022-11-10 § 252

4.3 Bolagsspecifik styrning avseende Agenda 2030

I detta kapitel redogörs för den styrning som sker i relation till Agenda 2030, utifrån ett bolagsspecifikt perspektiv.

4.3.1 Ägardirektiv

I det av kommunfullmäktige antagna ägardirektivet för moderbolaget Eskilstuna Kommunföretag AB framgår att ägardirektivet även gäller för dotterbolagen. För Eskilstuna Energi och Miljö AB framgår att dess ägaridé bland annat innebär att:

- Bolaget ska bidra till att utveckla Eskilstuna till en än mer attraktiv plats att bo och verka i. Med hög kompetens och lyhördhet för kundens önskemål stödjer bolaget det lokala näringslivets gröna omställning och bidrar till att göra Eskilstuna till en ledstjärna inom miljöområdet. Målsättningen är moderna och driftsäkra lösningar inom bolagets affärsområden som ligger i framkant och även driver utveckling mot ett ännu mer hållbart Eskilstuna.
- Bolaget ska bidra till utvecklingen i Eskilstuna och skapa hållbar samhällsnytta för nuvarande och kommande generationer.

Vidare beskrivs i ägardirektivet ett antal åtaganden, av vilka flertalet berör hållbarhetsdimensionerna.

4.3.2 Affärsplan 2024 Eskilstuna Energi och Miljö AB

I intervju framförs att miljöfrågan ständigt är aktuell i samtliga verksamheter inom bolagets försorg. I bolagets affärsplan för år 2024 konkretiseras finansiella mål såväl som hållbarhetsmål.

Som hållbarhetsmål anges att Eskilstuna kommunkoncerns verksamhet ska vara klimatpositiv år 2045, vilket är samma som mål som anges i det styrande dokumentet kommunkoncernens *Plan för klimat*. Målet uppges bidra till "klimatomställningen och samhällsnyttan uppnås genom att bedriva en långsiktigt hållbar verksamhet, med ansvarstagande för miljömässiga, sociala och ekonomiska aspekter för de som bor och verkar i kommunen. Det ligger helt i linje med de nationella och globala målen inom Agenda 2030."

I intervjuer framgår att affärsplanen nu är integrerad i den ordinarie verksamheten, där specifika prioriteringar lyfts, vilket tidigare inte har gjorts.

I affärsplanen framgår att bolagets vision är att vara "Ett föredöme och en inspirationskälla inom energi och miljö" med en affärsidé om att "Vi skapar hållbar samhällsnytta för nuvarande och kommande generationer". För att sträva mot visionen och leva upp till vår affärsidé ska verksamheten utvecklas mot följande strategiska mål:

- Långsiktig avkastning
- Nöjda kunder
- Hållbar utveckling
- Engagerade medarbetare

Enligt uppgift finns ett särskilt kapitel i affärsplanen som beskriver bolagets initiativ för att uppnå bolagets mål. Där återfinns kopplingen till rätt kompetens, hur kommunens långsiktiga klimatmål ska uppnås, hur utsläppen ska minska samt strategier för att uppnå klimatmålen. I arbetet med att ta fram planen görs en övergripande SWOT-analys⁸, men den uppges inte ha något särskilt fokus på hållbarhetsdimensionerna.

I intervju framförs att uppdraget kring Agenda 2030 upplevs som tydligt. Bolaget har enligt uppgift varit en förvaltande organisation men har nu höjt blicken och arbetar mer strategiskt. Fokus ligger på *Position 2040*, som beskriver hur bolaget ska arbeta utifrån de krav som ställs i ägardirektivet. Detta har även diskuterats i samband med styrelsens strategidagar. Det uttrycks dock att ytterligare resurser kommer krävas vilket kommer föranleda en viss kostnad.

Det har inte upprättats några verksamhetsspecifika aktiviteter kopplat till hållbarhetsmålen, men det uttrycks i intervju att hållbarhetsdimensionerna finns med i den löpande verksamheten i princip allt arbete som sker. Som exempel nämns ReTuna, som består av en återvinningscentral och en galleria, där gamla varor får ny användning. ReTuna ägs av bolaget.

I affärsplanen redovisas ett antal nyckeltal för att uppnå kommunens långsiktiga klimatmål:

- Antal upphandlingar med hårt ställda klimatkrav ska fördubblas årligen
- Fördjupad uppföljning av avtal där klimatkrav ingår
- Fossilfri energiproduktion
- CO₂ / körda kilometer, lätta fordon (g/km)
- CO₂ / körda kilometer, tunga fordon (g/km)
- Andel återvunnet material av totala mängden insamlat avfall från hushåll (%)

4.3.3 Bedömning

Vår bedömning är att styrelsen i allt väsentligt integrerat de globala målen och de tre hållbarhetsdimensionerna i den ordinarie verksamhetsplaneringen, i synnerhet den ekologiska dimensionen. Därtill bedömer vi att det har upprättats bolagsspecifika hållbarhetsmål för att bidra till kommunens övergripande viljeinriktning.

Bedömningen grundar vi på att det såväl på kommunkoncernnivå finns en övergripande viljeinriktning och ambition att arbeta med Agenda 2030 som på bolagsspecifik nivå. Bolagets ägardirektiv tydliggör bolagets koppling till Agenda 2030 framför allt genom den ekologiska dimensionen. Detta då bolagets verksamhet genom sitt grunduppdrag är starkt förenad med denna dimension. Däremot konstateras att det

---

⁸ SWOT - strengths, weaknesses, opportunities och threats

Eskilstuna Energi och Miljö AB

Granskning av kommunens arbete med Agenda 2030

2024-06-17

inte är kravställt genom styrsystemet huruvida bolaget ska formulera egna hållbarhetsmål, vilket vi anser vore fördelaktigt.

Granskningen visar att det i affärsplanen inte upprättats några särskilda verksamhetsspecifika aktiviteter och åtgärder som förtydligar hur arbetet praktiskt ska genomföras. Däremot finns det nyckeltal inom området med syfte att bidra till att uppnå kommunens långsiktiga mål.

Granskningen visar även att Eskilstuna Energi och Miljö AB inte har genomfört någon särskild risk- och väsentlighetsanalys som stöd i verksamhetsplaneringen.

Vi bedömer således att det inte har upprättats verksamhetsspecifika aktiviteter och åtgärder i syfte att bidra till kommunens övergripande viljeinriktning samt att det inte upprättats risk- och väsentlighetsanalyser som stöd i verksamhetsplaneringen för att identifiera områden som behöver arbetas med för att bidra till att uppfylla Agenda 2030.

4.4 Uppföljning och kontroll

I intervju framgår att det till ledningens genomgång i samband med bolagsforum⁹ skett en särskild rapportering som hållbarhetschefen ansvarar för. Enligt dokumentation från genomgången framgår att resultat av miljömål och nyckeltalen från affärsplanen följts upp. Även avvikelser, och till det kopplade åtgärder, redovisades. Målen i affärsplanen följs även upp vid fasta uppföljningspunkter under året.

Därtill kommer bolagets års- och hållbarhetsredovisning, som är ett gemensamt dokument för Eskilstuna Kommunföretag AB och dess hel – och delägda dotterbolag. I års – och hållbarhetsredovisningen sker uppföljning av målet avseende antal besök på Re-Tuna, där målet är att antalet besök ska öka. I redovisningen framgår att en uppföljning av kommunkoncernens resultat av hållbarhetsarbetet sker genom bland annat dialogsamtal. Dessa sker mellan kommundirektör, berörda tjänstepersoner och bolagsledning i samband med delårs – och årsbokslut. Det uppges även ske en löpande dialog mellan ledning och verksamhetschefer i bolagen, samt med medarbetare vid arbetsplatsträffar. I intervju nämns även de nya rapporteringskrav som beslutats på EU-nivå, genom EU:s nya direktiv för hållbarhetsredovisning (CSRD – Coorparate Sustainability Reporting Directive). Ambitionshöjningen kommer att innebära ett krav på ännu tydligare redovisning och rapportering avseende hållbarhet i alla led genom värdekedjan.

Enligt uppgift används inte särskilda indikatorer eller nyckeltal för uppföljning i någon större utsträckning, men ett arbete med detta är påbörjat. Tidigare har energikonsumtion varit en indikator som följts, men det uppges finnas utmaningar i hur en sådan indikator kan mätas. Detsamma gäller utsläpp, som även det beskrivs som svårt att mäta, då det är ett stort område där mätning behöver ske över tid utifrån relevanta mått och mätmetoder.

Vidare förklaras vid intervju att det inte genomförs några särskilda analyser av indikatorer och utfall. Dock följs målen upp och eventuella avvikelser kopplat till dem analyseras.

De åtaganden som beskrivs i ägardirektivet, av vilka flertalet berör hållbarhetsdimensionerna, följs upp via dokumentet *Uppföljning ägardirektiv helår 2023*¹⁰, som behandlats av styrelsen.

Internkontrollplanen innehåller tolv risker som har värderats utifrån sannolikhet att risken inträffar samt effekt av konsekvens om risk inträffar. I samband med delår³¹¹ har riskerna följts upp och redovisas i ett underlag som beskriver trender per respektive risk. Till varje risk och trend finns en kommentar som beskriver trenden. I uppföljningen anges kommentarer till trender, där det för en lekman inte är tydligt vad kommentarerna till respektive trend avser. Några kommentarer verkar ge en förklaring

---

⁹ 2024-02-07

¹⁰ 2024-02-20

¹¹ Det framgår inte av dokumentet vilken tidsperiod som avses.

2024-06-17

till varför det som benämns som risk fortfarande är en risk, andra kommentarer handlar om vilka åtgärder som görs för att minska risken.

I protokollsgranskning framgår att styrelsen i samband med delårsrapportering¹² har följt upp och godkänt plan för klimat delår 1 respektive delår 2.

4.4.1 Bedömning

Vår bedömning är att det i allt väsentligt sker en systematisk uppföljning och kontroll av styrelsens arbete med Agenda 2030.

Bedömningen grundar vi på att såväl strategiska mål som bolagets specifika hållbarhetsmål följs upp i samband med ledningens genomgång som vid fasta uppföljningspunkter under året. Bedömningen grundas även på att det för hela bolagskoncernen genomförs en års- och hållbarhetsredovisning. Vi ser även att det pågår ett arbete för att intensifiera detta framåt i samband med nya EU-krav genom CSRD.

Det noteras att det i intervju framgått att det inte används särskilda indikatorer eller nyckeltal för uppföljning i någon större utsträckning, vilket vi bedömer kan intensifieras framgent.

---

¹² Styrelsemöte 2023-05-17 och 2023-09-20.

5 Kommunrevisionens tidigare granskningar inom området

Som nämnts i *kapitel 2* genomförde kommunrevisionen en fördjupningsgranskning år 2019 avseende kommunens styrmodell samt integrering av Agenda 2030 i styrmodellen och kommunens verksamhet. Granskningen omfattade kommunstyrelsen utifrån styrelsens samordningsansvar och uppsiktsplikt, samt ett urval av nämnder och kommunala bolag, varav Eskilstuna Energi och Miljö AB var ett. Syftet med den tidigare granskningen var att undersöka huruvida styrsystemet har effektiva processer, samt hur Agenda 2030 integrerats i styrsystemet och ordinarie processer. I den tidigare granskningen avlämnades fem rekommendationer (Rek).

Revisorerna genomförde även en uppföljande granskning 2022, där fördjupningsgranskningen ingick. Den uppföljande granskningen konstaterade att flera initiativ påbörjats för att åtgärda de rekommendationer som avlämnats. Flera av de utvecklingsarbeten som kommunstyrelsen själva föreslagit i yttrandet på granskningen hade ej genomförts. Däremot fanns ambitioner att genomföra detta framgent.

I detta kapitel redogörs för vilka åtgärder som vidtagits avseende de rekommendationer som kommunrevisionen avlämnade i samband med den tidigare granskningen. Det bör noteras att rekommendationerna endast riktades till kommunstyrelsen och de granskade nämnderna, inte till de kommunala bolagen. I den här granskningen har Eskilstuna Energi och Miljö AB kommenterat rekommendationerna enligt nedan.

5.1.1 Uppföljning av rekommendationer

5.1.1.1 **Rek 1 - Kommunstyrelsen tillsammans med nämnderna, utifrån goda exempel, ser över möjligheten att skapa en tydligare, gemensam struktur för nämndernas verksamhetsplaner respektive delårsrapporter.**

I intervju återkopplas att bolaget upplever sig ha arbetat vidare med rekommendationerna, även om de i huvudsak inte var riktade specifikt till bolagen. Det uppges finnas en ambition att arbeta annorlunda än tidigare i syftet att skapa en tydligare struktur i styrdokumenterna.

5.1.1.2 **Rek 2- Kommunstyrelsen tar fram ett stöd för kommunens verksamheter i syfte att säkerställa en god och jämn kvalitet i medarbetaröverenskommelserna som instrument i styr- och uppföljningskedjan.**

Gällande medarbetaröverenskommelsen beskrivs att bolaget nyligen har skrivit ett nytt samverkansavtal med de fackliga representanterna.

5.1.1.3 **Rek 3- Kommunstyrelsen säkerställer att jämställdhetsperspektivet synliggörs i alla relevanta mål, budgeten och andra styrdokument, samt att individbaserad statistik redovisas och analyseras efter kön som ett led i att integrera jämställdhet i ordinarie kvalitets- och verksamhetsutveckling.**

Bolaget för individbaserad statistik per kön, och det uppges att bolaget arbetar för att attrahera kvinnor till yrket.

5.1.1.4 Rek 4 - Samtliga nämnder med stöd av kommunstyrelsen säkerställer tillräcklig kunskap och förståelse för styrsystemet hos såväl förtroendevalda som medarbetare utifrån deras varierande roller och uppdrag.

Det uppges fortfarande delvis vara en utmaning med att säkerställa förståelsen för styrsystemet och skillnaden mellan de respektive rollerna som förtroendevalda och medarbetarna har. Som exempel nämns rollen som skyddsombud vara svår att engagera.

5.1.1.5 Rek 5- Kommunstyrelsen tar fram ett förslag på upplägg för att integrera de globala målen samt de tre hållbarhetsdimensionerna i kommunkoncernens kärnverksamhet och befintliga system som styrsystem och strategisk inriktning.

I ett skriftligt svar från kommunen framgår att Agenda 2030 ska integreras i den ordinarie styrningen, och det beskrivs att mål i Agenda 2030 har varit utgångspunkt när kommunfullmäktige har beslutat om strategiska mål och indikatorer, som synliggörs i styrdokumentet *Strategisk inriktning*.

Bolagskoncernen beskrivs årligen ta fram en hållbarhetsrapport, vilket vi även har tagit del av inom ramen för granskningen.

Det har enligt uppgift genomförts ett antal utbildningar som tangerar de globala målen men det förtydligas att det inte har tagits fram någon specifik grundutbildning för Agenda 2030. I intervju med bolaget bekräftas uppgiften om att ingen särskild utbildningsinsats eller informationsinsats kopplat till Agenda 2030 har genomförts, men det framhålls att hållbarhetsdimensionerna återfinns i det löpande arbetet och lyfts kontinuerligt i samband med chefsträffar och strategidagar.

I intervju uttrycks det vara av vikt att sprida kunskap om Agenda 2030 ytterligare, då det även bidrar till en affärsmässig samhällsnytta.

5.1.2 Kommentarer

Vi konstaterar att det sedan de tidigare granskningarna har genomförts flertalet åtgärder för att bemöta de rekommendationer som revisionen avlämnat, även om rekommendationerna inte riktades till Eskilstuna Energi och Miljö AB.

I den mån som bolaget har omfattats av rekommendationerna konstateras att bolaget vidtagit adekvata åtgärder.

6

Samlad bedömning och rekommendationer

Syftet med rubricerad granskning har varit att bedöma om Eskilstuna Energi och Miljö AB har säkerställt att det finns ändamålsenliga och effektiva processer för att integrera Agenda 2030 i ordinarie styrning, ledning och uppföljning. Därtill har granskningen syftat till att undersöka vilka åtgärder som vidtagits med anledning av de rekommendationer som lämnats i tidigare genomförd granskning.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att styrelsen delvis har ändamålsenliga och effektiva processer för att integrera Agenda 2030 i ordinarie styrning, ledning och uppföljning.

Mot bakgrund av att lämnade rekommendationer i tidigare granskning inte var adresserade till de kommunala bolagen görs ingen bedömning om tillräckliga åtgärder har vidtagits.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi styrelsen i Eskilstuna Energi och Miljö AB att:

- Säkerställa att risk – och väsentlighetsanalyser genomförs för att identifiera områden som behöver arbetas med för att uppfylla Agenda 2030
- Ta fram verksamhetsspecifika aktiviteter och åtgärder i syfte att bidra till kommunkoncernens övergripande viljeinriktning kopplat till Agenda 2030
- Förtydliga att hållbarhetsarbetet har en koppling i Agenda 2030 och de globala målen

Eskilstuna Energi och Miljö AB
Granskning av kommunens arbete med Agenda 2030

2024-06-17

Datum som ovan

KPMG AB

Maria Schultz
Verksamhetsrevisor

Hannah Klarkner
Verksamhetsrevisor

Mikael Lind
Certifierad kommunal yrkesrevisor
Kundansvarig och kvalitetssäkrare

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.

7 Bilagor

7.1 Bilaga A – Beskrivning av revisionskriterier

Revisionskriterium	Beskrivning
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Regeringsformen (1 kap. 2 §) 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Anger att det allmänna, och därmed kommunerna, ska främja en hållbar utveckling som leder till en god miljö för nuvarande och kommande generationer. I detta ingår även att det allmänna ska verka för att demokratins idéer blir vägledande inom samhällets alla områden, att alla människor ska kunna uppnå delaktighet och jämlikhet i samhället och för att barns rätt tas tillvara. ○ Utöver detta stipulerar även 1 kap. 2 § att det allmänna ska motverka diskriminering av människor på grund av kön, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, språklig eller religiös tillhörighet, funktionshinder, sexuell läggning, ålder eller andra omständigheter som gäller den enskilde som person.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kommunallagen (2017:725) 	<ul style="list-style-type: none"> ○ I kommunallagen kap 6, 1 § framgår att styrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet. ○ I kommunallagen kap 6, fastslås att nämnderna var och en ska inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Agenda 2030 	<ul style="list-style-type: none"> ○ I september 2015 antog FN:s medlemsländer Agenda 2030. Agendan är en utvecklingsplan med 17 universella mål och 169 delmål, som ska bidra till socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbar utveckling till och med år 2030. Agendan utgörs av tre hållbarhetsdimensioner: ekonomisk hållbarhet, miljömässig/ekologisk hållbarhet och social hållbarhet.

Eskilstuna Energi och Miljö AB

Granskning av kommunens arbete med Agenda 2030

2024-06-17

7.2 Bilaga B - Dokumentförteckning

Dokument
Strategisk inriktning 2024 – 2027 för Eskilstuna kommunkoncern
Eskilstuna Agenda 2030, beslutad av KF 2017-12-14
Styrsystemet i Eskilstuna kommunkoncern
Ägardirektiv för år 2024 Eskilstuna Kommunföretag AB, antagna av KF 2023-06-20—21 §84
Årsplan 2024 för Eskilstuna kommunkoncern
Klimatprogram Eskilstuna, beslutad av KF 2022-11-10 §251
Kommunkoncernens plan för klimat, beslutad av KF 2022-11-10 §252
Plan för jämställdhet, giltig 2018-10-01—2024-12-31
Miljöpolicy för Eskilstuna kommunkoncern, daterad 2015-11-03
Affärsplan 2024 Eskilstuna Energi och Miljö AB
Årsredovisning 2023 för Eskilstuna kommunkoncern
Årsredovisning och koncernredovisning för Eskilstuna Energi och Miljö Aktiebolag 2023
Års – och hållbarhetsredovisning 2023
Delårsrapport 2 – 2023 För Eskilstuna kommunkoncern
Uppföljning ägardirektiv helår 2023
Uppföljning internkontrollplan 2023, delår 3
Plan för klimat – uppföljning 2023
Årlig analys social hållbarhet 2023

7.3 Bilaga C – Globala målen

Bild 1: Hämtad 2024-02-28, Globala målens hemsida, [Logotyper - Globala målen \(globalamalen.se\)](https://globalamalen.se)